

**Uchwały Nr XXII / 276 / 2013
Rady Gminy Ożarówice**

z dnia 7 marca 2013 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ożarówice w latach 2013-2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001r. Dz. U. Nr 142, poz.1591 z późn. zmianami) oraz art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2013r., poz. 182) -

**Rada Gminy Ożarówice
uchwala:**

§ 1

Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ożarówice w latach 2013-2018, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2013 roku.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Józef Piernikarz

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXII/276/2013
Rady Gminy Ożarówice
z dnia 7 marca 2013 roku.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE OŻAROWICE
2013-2018**

I.WPROWADZENIE

Program powstał na podstawie diagnozy środowiska przedstawionej w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ożarówice na lata 2007 - 2013. Założenia programu są zgodne z misją samorządu lokalnego w sprawie rozwiązywania problemów społecznych. Program został przygotowany na podstawie celów strategicznych i szczegółowych zawartych w strategii.

W programie uwzględnia się zasady określone w :

1. ustawie z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz.1356 z późn zm.),
2. ustawie z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz.1493 z późn. zm.),
3. ustawie z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2013 r. ,poz. 182).

Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo że ludzie bardzo niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny.

Literatura socjologiczna wprowadza wiele definicji rodziny. Wszystkie one faktycznie sprowadzają się do określenia rodziny jako małej grupy społecznej, grupy niezastąpionej, stanowiącej załączek szerszej społeczności. Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej. Rodzina jest niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Relacje wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Przemoc w rodzinie – zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na

niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy o z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Rodzaje przemocy:

- Przemoc fizyczna - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- Przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innym i osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- Przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
- Przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

Nikt nie ma prawa znęcać się, poniżać, bić innych, a przemoc w rodzinie, określana także jako przemoc domowa jest przestępstwem ściganym przez prawo. Każdy kto się dowiaduje o przemocy w rodzinie powinien poinformować o tym odpowiednie służby, które zobowiązane są do ochrony ofiar i udzielenia im wszechstronnej pomocy.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE OŻAROWICE

Gminna Ożarowice położona jest w obrębie Wyżyny Śląskiej w granicach dwóch regionów : Doliny Małej Panwi i Progu Środkowo Triasowego. Wchodzi w skład Powiatu Tarnogórskiego w województwie śląskim. Gmina zajmuje obszar o pow. ok. 44 km² co stanowi 7% całego powiatu tarnogórskiego. Gminę charakteryzuje zróżnicowana struktura funkcjonalna – przestrzenna, składa się z 7 sołectw: Ożarowice, Zendek, Tapkowice, Niezdara, Ossy, Pyrzowice i Celiny.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2011r. w Gminie Ożarowice zamieszkuje 5 525 osób z tego 2 832 osoby to kobiety, które stanowią większość społeczeństwa. Dominującą grupą wiekową są mieszkańcy w wieku produkcyjnym tj kobiety między 18 a 60 rokiem życia oraz mężczyźni między 18 a 65 rokiem życia – 3 559 osób. Szczegółowe dane dotyczące struktury wiekowej przedstawia tabela.

Tabela. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Ożarówice w roku 2011

Przedział wieku	Liczba ogółem
0-17 lat	990
18-60 kobiety	1702
18-65 mężczyzn	1857
61 lat i więcej kobiety	637
66 lat i więcej mężczyźni	339
Razem	5525

W okresie 10 lat liczba mieszkańców zwiększyła się o 242 osoby. Wzrost liczby mieszkańców spowodowany jest, nie większym przyrostem naturalnym, a migracją ludności. Z danych USC Ożarówice wynika, że w roku 2011 odnotowano dodatni przyrost naturalny – urodziło się 63 dzieci, zmarły 54 osoby.

Na terenie Gminy Ożarówice funkcjonuje kilka instytucji, które w swojej działalności stykają się ze zjawiskiem przemocy i świadczą pomoc na rzecz osób dotkniętych tym problemem.

Poniżej przedstawione zostaną dane statystyczne dotyczące występowania zjawiska przemocy na terenie gminy Ożarówice w latach 2009-2011.

1. Dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach

Osoby objęte pomocą w latach 2009-2011	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba rodzin objętych pomocą OPS -ogółem	123	177	137
Liczba osób w tych rodzinach	365	516	376
Liczba rodzin w których stwierdzono zjawisko przemocy	6	11	8
Liczba osób w tych rodzinach	25	38	25
Liczba wypełnionych „Niebieskich kart”	2	2	1

2. Dane statystyczne z Komisariatu Policji w Pyrzowicach.

Interwencje domowe przeprowadzone w latach 2009-201	Liczba interwencji w roku 2009	Liczba interwencji w roku 2010	Liczba interwencji w roku 2011
Interwencje domowe ogółem:	95	82	104
- w tym dotyczące przemocy domowej	7	6	5
Liczba ofiar przemocy domowej	8	6	5
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	6	3	4
- w tym doprowadzeni do izby Wyrzeźwień	4	2	2
Liczba postępowań w ramach procedury „Niebieska Karta ”	7	6	5

3. Dane statystyczne z Gminnego Punktu Konsultacyjnego, w którym ofiary otrzymują wsparcie psychologiczne

Rok	Liczba ofiar przemocy objętych pomocą
2009	15
2010	6
2011	16

4. Dane statystyczne z Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach w latach 2009-2011.

Dozorem kuratora objętych było 5 osób.

Z analizy przedstawionych powyżej danych wynika, iż instytucje działające na terenie Gminy Ożarówice stykają się w swojej pracy z problemem przemocy. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż niejednokrotnie problem przemocy domowej stanowi tabu - często jest ukrywany przez ofiary przemocy, które nie chcą przyznać się do problemu.

5. Wyniki badań ankietowanych na temat zjawiska przemocy na terenie Gminy Ożarówice.

Na przełomie lutego/marca 2012r. zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców Gminy Ożarówice na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Badania przeprowadzono na próbie 45 osób dobranych metodą dogodnościową. W badaniach wzięło udział 25 kobiet i 20 mężczyzn.

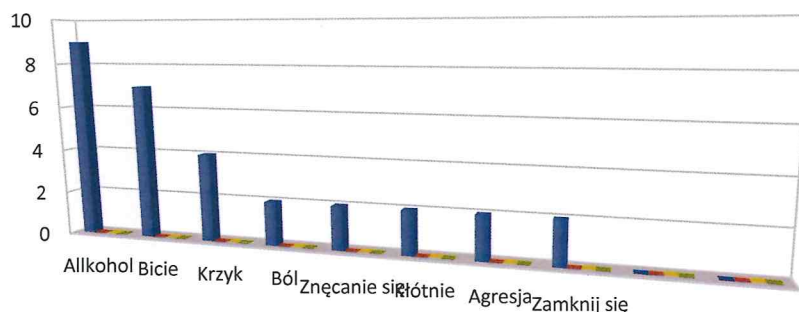
Zróżnicowanie wiekowe badanych przedstawia się następująco: 53% to osoby w wieku 36-50 lat, 20% to osoby w wieku 26-35 lat, 13 % to grupa osób w wieku 51-65 lat, 11% to osoby w wieku 18-25 lat, osoby powyżej 65 lat stanowiły 2% badanych.

Wykształcenie badanych przedstawia się następująco: 44% posiada wykształcenie wyższe, 36 % wykształcenie średnie, 11% wykształcenie zawodowe, a 8% wykształcenie podstawowe.

Z przeprowadzonych badań wynika, iż 71% badanych to osoby pozostające w związku małżeńskim, 51% ankietowanych to osoby posiadające dzieci. Wśród naszych ankietowych 77% stanowią osoby posiadające zatrudnienie.

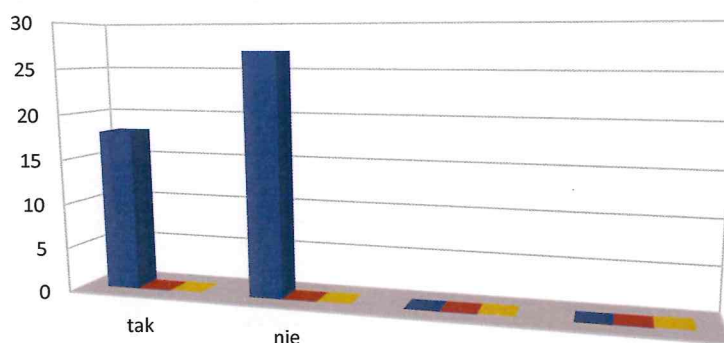
Pierwsze pytanie miało charakter pytania otwartego. Było próbą ustalenia, które słowo kojarzy się badanym z przemocą. Dla większości badanych słowem kojarzącym się z przemocą jest: alkoholizm, bicie, krzyk, ból, znęcanie się, kłótnie, agresja, zamknij się. Mniejsza liczba badanych wskazała na: klaps, płacz, cierpienie, lęk, gwałt, strach, itp.

Słowo, które dla większości badanych kojarzy się z przemocą.

Kolejne pytanie dotyczyło ustalenia, czy „klaps” jest jedną z form przemocy wobec dzieci. Zdaniem 27 respondentów klaps nie jest formą przemocy wobec dzieci, dla 18 badanych „klaps” stanowi formę przemocy wobec dzieci.

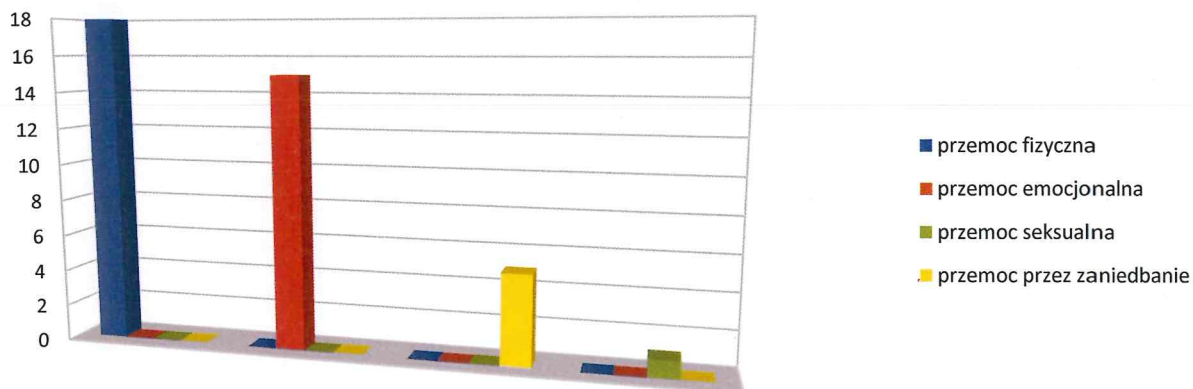
Klaps jako forma przemocy wobec dzieci

Na pytanie, co wpływa na przemoc w rodzinie, 27 osób wskazało, iż jest to alkoholizm, zdaniem 7 osób to wychowanie wpływa na przemoc w rodzinie, dla 6 osób przemoc w rodzinie kształtowana jest przez środowisko, 4 osoby zaznaczyły więcej niż jedna odpowiedź.

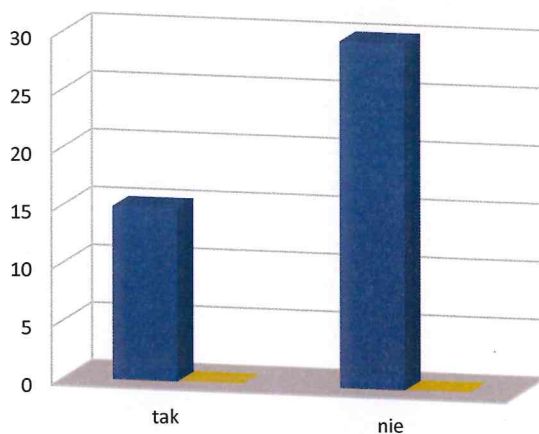
Kolejne pytanie dotyczyło ustalenia najczęściej stosowanej formy przemocy. Nasi ankietowani wskazali na przemoc fizyczną, jako najczęściej stosowaną formę przemocy, takiej odpowiedzi udzieliło 18 osób. Na przemoc emocjonalną wskazało 15 osób, dla 5 badanych dominującą formą przemocy jest zaniedbanie, zaś 1 osoba wskazała na przemoc seksualną.

Formy przemocy najczęściej stosowane

W kolejnym pytaniu poruszono temat doświadczania przemocy ze strony rodziny. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, iż 15 osób doświadczyło przemocy ze strony rodziny, pozostali badani nie doświadczyli przemocy ze strony rodziny.

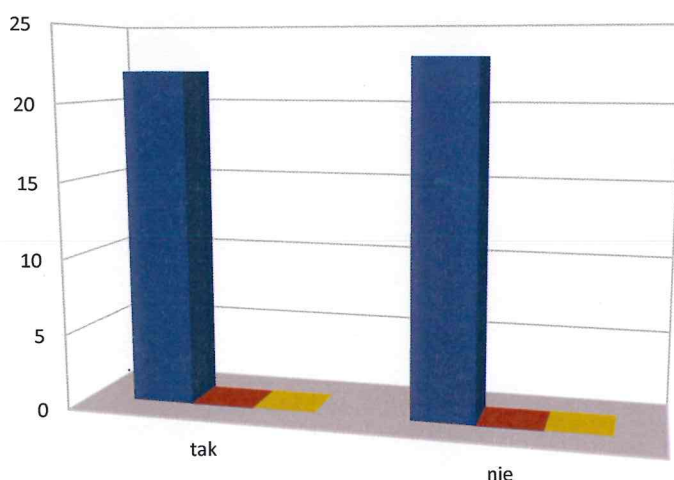
Czy kiedykolwiek doświadczyła Pan/Pani przemocy ze strony rodziców lub innych członków rodziny

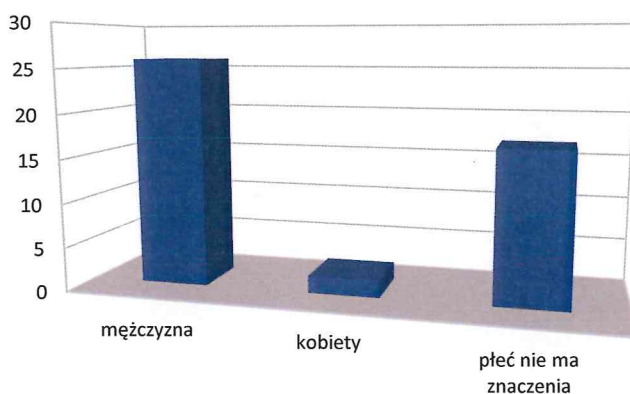
Na podstawie kolejnego pytania badano problem bycia świadkiem przemocy w rodzinie. Ustalono, iż 22 osoby były świadkiem przemocy w rodzinie, co stanowi 48,8% badanych.

Czy był Pan /Pani świadkiem przemocy w rodzinie

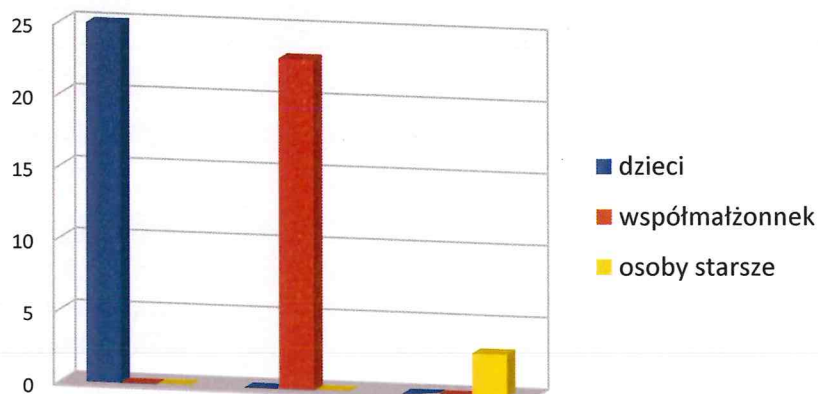
Odpowiedzi na kolejne pytanie wskazało, kto najczęściej zdaniem ankietowanych jest sprawcą przemocy. Z pozyskanych danych wynika, że najczęściej sprawcą przemocy jest mężczyzna, tak wskazało 26 ankietowanych. Dla 17 badanych płeć nie ma znaczenia, 2 osoby uznały, iż sprawcą przemocy jest kobieta.

Kto częściej jest sprawcą przemocy.

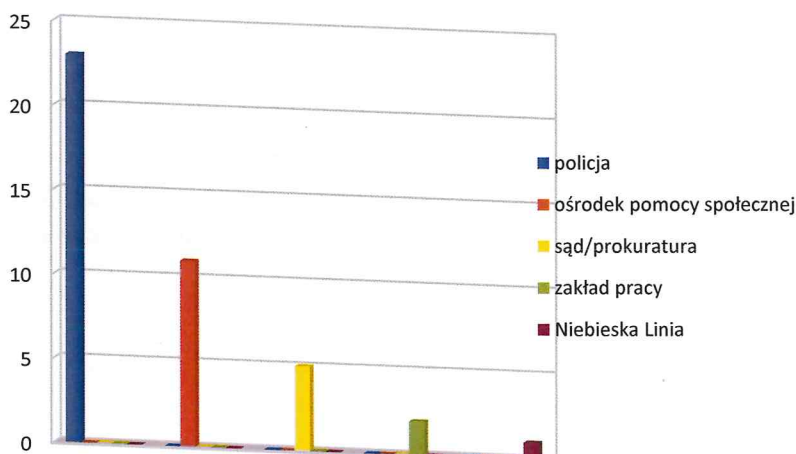
Następne pytanie ankietowe dotyczyło ustalenia kto najczęściej zdaniem badanych jest ofiarą przemocy. Dla 25 osób najczęstszymi ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci, 23 osoby wskazały na współmałżonka/partnera. Zdaniem 3 ankietowanych to osoby starsze są najczęściej ofiarami przemocy.

Kto najczęściej jest ofiarą przemocy

W ankiecie poddano badaniu wiedzę na temat instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie. W przeważającej ilości ankietowani wskazali na policję jako instytucję, do której ofiary przemocy winny zwrócić się o pomoc. Zdaniem 11 osób badanych ofiara przemocy powinna zwrócić się o pomoc do ośrodka pomocy społecznej. Dla 5 osób to sąd/prokuratura jest instytucją do której należy udać po pomoc a 2 osoby wskazały na zakład pracy. Niebieska Linia – zdaniem 1 osoby badanej – to instytucja, do której należy zwrócić się o pomoc.

Instytucje do których powinna zwrócić się o pomoc ofiara przemocy

Istotnym zagadnieniem badanym na podstawie ankiety było ustalenie zapotrzebowania na nowe instytucje na terenie gminy, zajmujące się problematyką przemocy w rodzinie. Z udzielonych odpowiedzi wynika, iż 23 osoby dostrzegają konieczność powołania nowych instytucji, zdaniem 22 osób nie ma takiej potrzeby.

W związku z powyższym bardzo ważną kwestią, która wymaga wspólnych i zintegrowanych działań instytucji pomocowych, jest współpraca w zakresie wszechstronnej pomocy na rzecz osób dotkniętych problemem przemocy, rozpowszechnianie informacji o prawach przysługujących ofiarom przemocy i możliwościach uzyskania przez nich wsparcia i pomocy, jak również informowanie sprawców przemocy o konsekwencjach prawnych ich postępowania.

III. PROGRAM

1. Adresatami programu są :

- rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

2. Głównym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

3. Do szczegółowych celów i zadań programu zalicza się :

3.1. Koordynacja działań pomocowych lokalnych podmiotów

Zadanie 1. Stworzenie Interdyscyplinarnego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie – w celu szybkiego i skutecznego podejmowania działań zamierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych na podstawie diagnozy potrzeb.

Zadania Zespołu :

- kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie adekwatnej strategii postępowania,
- kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi,
- zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej,

- analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczenia odwykowemu składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowanie przemocy,
- występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzanemu popełnienia czynów określonych w art.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie 2: Poszerzenie działalności Punktu Poradnictwa dla Ofiar Przemocy Domowej - w celu wsparcia prawnego i psychologicznego ofiar przemocy oraz do realizacji działań korekcyjno-edukacyjnych oraz wsparcia psychologicznego dla sprawców przemocy w rodzinie.

Zadania Punktu Poradnictwa :

- dyżury specjalistów: psychologa, prawnika, terapeuty, pracownika socjalnego,
- udzielenie wsparcia emocjonalnego,
- udzielanie wsparcia psychologicznego i prawnego,
- gromadzenie i udostępnienie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- gromadzenie i udostępnienie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno-szkoleniowej wobec sprawców przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu :

- - liczba porad udzielonych ofiarom przemocy,
- - liczba sprawców przemocy objętych działaniami terapeutycznymi,
- - liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi.

3.2. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego.

Zadanie 1: Przygotowanie i udostępnienie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym - w celu ułatwienia dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Gminy na temat przemocy domowej.

Realizacja zadania poprzez :

- utworzenie gablot informacyjnych w Urzędzie Gminy, Ośrodku Pomocy Społecznej, Komisariacie Policji w Pyrzowicach , szkołach i placówkach opieki zdrowotnej oraz systematyczne aktualizowanie umieszczonych informacji,
- rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
- rozpowszechnianie w lokalnym środowisko programów profilaktycznych ,
- udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy.

Zadanie 2: Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością -w celu nabycia umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją.

Realizacja zadania wobec :

- dzieci i młodzieży - poprzez prowadzenie zajęć edukacyjno- wychowawczych w szkołach i świetlicach środowiskowych, przeprowadzenie szkolnych programów profilaktyki przemocy, wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania bez agresji,
- dorosłych – poprzez konsultacje z psychologiem, terapię dla osób uzależnionych i współuzależnionych .

Wskaźniki osiągnięcia celu :

- liczba utworzonych gablot informacyjnych,
- liczba rozpowszechnionych materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym,
- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych,
- liczba zrealizowanych form aktywnego spędzania czasu wolnego,
- liczba udzielonych porad psychologicznych i prawnych,
- liczba przeprowadzonych terapii.

3.3. Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

Zadanie 1. Udział osób i grup zawodowych w specjalistycznych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy - w celu podniesienia poziomu wiedzy różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy, w tym profesjonalne przygotowanie poszczególnych grup do realizacji działań pomocowych.

Realizacja zadania :

- gromadzenie informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych w sprawie zjawiska przemocy domowej,
- pozyskiwanie różnych ofert szkoleniowych z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- finansowanie udziału w szkoleniach i konferencjach organizowanych dla osób i grup zawodowych bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej.

Wskaźniki realizacji celu :

- liczba przeszkolonych osób,
- liczba sfinansowanych szkoleń.

4. Realizatorem programu jest Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie Gminy Ożarówice we współpracy z :

- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ożarówicach,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ożarówicach,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Tarnowskich Górach ,
- sołectwami,
- szkołami,
- policją,
- sądem,
- organizacjami pozarządowymi i Kościołem katolickim.

5. Oczekiwane efekty programu

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy,
- podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy rodzinie,
- zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy w rodzinie,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy w rodzinie,
- nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.

6. Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane ze środków budżetowych Gminy, w tym ze środków pochodzących z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych a także źródeł zewnętrznych , przy czym środki na obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego przewidywane są w planie finansowym Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Józef Piernikarz